

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۱۰/۳		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۶				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۱	در کدام یک از گزینه های زیر، هر دو واژه هم وزن هستند. الف) میلاد- انتظار ب) دانا- نسیم ج) نیکی- تقوا د) سخاوت- خصال						۰/۲۵
۲	شعری است با بیت های مصرع که هربیت قافیه ای مستقل دارد. الف) رباعی ب) مثنوی ج) قصیده د) مسقط						۰/۲۵
۳	نام گذاری قطعه به این سبب است که گویا..... است.						۰/۲۵
۴	قدیمی ترین مستزاد در دیوان کدام شاعر آمده است؟ الف) مسعود سعد ب) عطار ج) سعدی د) قطران						۰/۲۵
۵	در بیت «بلم آرام چون قویی سبکبار الف) مهم ترین پایه تشبیه را بیابید. ب) ویژگی مشترک مشبه و مشبه به را مشخص کنید. به نرمی بر سر کارون همی رفت»						۰/۱۵
۶	در بیت زیر «تشبیه بلیغ» را بیابید و نوع آن را بنویسید. «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد اکسیر عشق بر مسم افتاد وزر شدم»						۰/۱۵
۷	با توجه به بیت « باز امشب ای ستاره تابان نیامدی الف) در مصرع اول کدام واژه در معنای استعاری به کار رفته است؟ ب) نوع آن را مشخص کنید. ج) مفهوم آن را بنویسید. باز ای سپیده شب هجران نیامدی»						۰/۲۵
۸	در کدام یک از ابیات زیر «استعاره مصرحه» و در کدام یک «استعاره مکنیه» به کار رفته است؟ الف) در این بازار اگر سودی است با درویش خرسند است خدایا منعم گردان به درویشی و خرسندی ب) در آفاق گشاده است ولیکن بسته است از سر زلف تو در پای دل ما زنجیر						۰/۱۵
۹	استعاره مکنیه را در مصرع اول بیت زیر بیابید و نوع آن را تشخیص دهید. « ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست»						۰/۱۵
	«ادامه سؤالات در صفحه دوم»						

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۱۰/۳		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۶				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۱۰	در عبارت زیر، کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ « مسابقات گشتی دهه فجر در ایران انجام شد و ایران به مقام اول رسید.»						۰/۲۵
۱۱	در بیت « سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم وز این درخت همین میوه غم است برم » الف) واژه مشخص شده، مجاز از چیست؟ ب) علاقه آن را بنویسید.						۰/۵
۱۲	در بیت زیر مفهوم کنایی قسمت مشخص شده را بنویسید. « چو نامردم آواز مردم شنید میان خطر جای بودن ندید »						۰/۵
۱۳	در بیت « خوابِ نوشین بامدادِ رحیل باز دارد پیاده را زسبیل » الف) کدام مصوت بیش از بقیه تکرار شده است؟ ب) قدام تکرار مصوت را چه می نامیدند؟						۰/۵
۱۴	در هر یک از ابیات زیر کدام واژه آرایه تکرار را ایجاد کرده است؟ الف) چو شد روز رستم بپوشید گبر نگهبان تن کرد بر گبر بگر ب) زین لاله بشکفته در دامن صحرا هر لاله نشان قدم رانوردی است						۰/۵
۱۵	در عبارات زیر سجع ها را بیابید و نوع هر سجع را بنویسید. الف) منت خدای را، عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت ب) هر چه در دل فرو آید در دیده نکو نماید.						۱/۵
۱۶	با ذکر دلیل نشان دهید در کدام بیت آرایه موازنه و در کدام بیت آرایه توصیف به کار رفته است؟ الف) آه از آن جور تناول که در این دامگه است آه از آن سوز و گدازی که در آن محفل بود ب) به اعضا پشه ای هم چند فیل است در اسما قطره ای مانند نیل است						۱/۵
۱۷	در هر یک از ابیات زیر جناس ها را بیابید و نوع هریک را مشخص کنید. الف) بدان گه که خیزد خروش خروس ب) شادی مجلسیان در قدم و مقدم تو است ج) مکن تا توانی دل خلق ریش د) نه عجب که قلب دشمن شکنی به روز هیجا ز درگاه برخاست آوای کوس جای غم باد مر آن دل که نخواهد شادت وگر می گنی، می گنی بیخ خویش تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی						۲
«ادامه سؤالات در صفحه سوم»							

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۱۰/۳		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir					
ردیف	سؤالات						نمره
۱۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. « زمشرق سرکوی، آفتاب طلعت تو اگر طلوع کند طالعم همایون است » الف) کلمات هم ریشه در بیت بالا کدامند؟ ب) در بدیع، استفاده از واژگان هم ریشه را چه می نامند؟ ج) صامت های مشترک آن را بنویسید.						۱
۱۹	در بیت زیر، آرایه مراعات نظیر را مشخص کنید. « یکی گردیم در گفتار و در کردار و در رفتار زبان ودست وپا یک کرده خدمتکار هم باشیم »						۰/۵
۲۰	در بیت زیر، چه آرایه ای به کار رفته است؟ دانسته تاریخی مرتبط با آن را بیان کنید. « یتیمی را حبیب خویش خوانده ز آذنائش، به او آذنی رسانده »						۰/۷۵
۲۱	در نمونه های زیر، آرایه تضمین را بیابید و مورد تضمین شده را تعیین کنید. الف) بهر این فرمود رحمان ای پسر کل یوم هو فی شأن ای پسر ب) بیت نغزی به خاطر « قدسی » زاوستادی گزیده می آید: « در عدم هم ز عشق، بویی هست گل، گریبان دریده می آید »						۱
۲۲	در بیت زیر، آرایه تضاد را بیابید. « در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید، والسلام »						۰/۵
۲۳	در بیت « رخت ها را بکنیم / آب در یک قدمی است / روشنی را بچشم / شب یک دهکده را وزن کنیم. » الف) آرایه حس آمیزی را در ابیات بالا بیابید ؟ ب) دلیل به وجود آمدن این آرایه را بنویسید.						۰/۷۵
۲۴	در بیت زیر، آرایه تناقض را بیابید و دلیل خود را توضیح دهید. « مثال عشق پیدایی و پنهان ندیدم همچو تو پیدا و پنهان »						۰/۷۵
۲۵	در بیت « گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید » الف) در کدام واژه آرایه ایهام به کار رفته است؟ ب) معانی مختلف آن را بنویسید.						۰/۷۵
« ادامه سؤالات در صفحه چهارم »							

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۱۰/۳		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۶				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۲۶	با توجه به بیت « روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد الف) در کدام واژه ایهام تناسب به کار رفته است؟ ب) واژه مورد نظر با کدام کلمات تناسب برقرار کرده است؟						۰/۷۵
۲۷	در هر یک از ابیات گروه « الف » کدام آرایه ادبی گروه « ب » به کار رفته است؟ (توجه: در گروه « ب » یک مورد اضافی است.)						۰/۷۵
	گروه « الف »		گروه « ب »				
	۱) به زیورهایباربند وقتی خوب رویان را		تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی		تضمین		
	۲) روی و چشمی دارم اندر مهر او		کاین گهر می ریزد، آن زر می زند		تلمیح		
	۳) آتش ابراهیم را نی قلعه بود؟		تا بر آورد از دل نم رود دود		لف و نشر اغراق		
۲۸	در بیت « گر دهدت روزگار، دست وزبان زینهار الف) نوع لفا و نشر به کار رفته را بنویسید. ب) لفا اول را بیابید.						۰/۵
۲۹	با توجه به بیت « به صدق کوش که خورشید زاید از نَقَسْت که از دروغ سیه روی گشت صبح نخست » الف) شاعر چه دلیلی برای سیه رویی صبح نخستین می آورد؟ ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟						۰/۷۵
۳۰	در بیت زیر، شاعر دلیل « بارش باران از ابر را » چه می داند؟ « در بین مردمان چو وفایی ندید ابر اشکش روان به سوی زمین شد ز آسمان »						۰/۲۵
	« موقق باشید »						۲۰

ساعت شروع : ۱۰ صبح		رشته : ادبیات و علوم انسانی		راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی	
تاریخ امتحان ۱۳۹۶ / ۱۰ / ۳				سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور دردی ماه سال ۱۳۹۶			
نمره	راهنمای تصحیح				ردیف
۰/۲۵	گزینه ج) نیکی - تقوا (۰/۲۵) صفحه ۱۲				۱
۰/۲۵	گزینه ب) مثنوی (۰/۲۵) صفحه ۳۵				۲
۰/۲۵	پاره ای از میان یک قصیده (۰/۲۵) صفحه ۲۲				۳
۰/۲۵	گزینه الف) مسعود سعد (۰/۲۵) صفحه ۴۳				۴
۰/۵	الف) قویی سبکبار (مشبه به) (۰/۲۵) ب) آرام رفتن ، سبکبار بودن (وجه شبه) (۰/۲۵) صفحه ۵۰				۵
۰/۵	اکسیر عشق ، تشبیه بلیغ اضافی صفحه ۵۶				۶
۰/۲۵	الف) ستاره تابان (۰/۲۵) ب) مصرّحه (۰/۲۵) ج) معشوق ، یار (۰/۲۵) صفحه ۶۶				۷
۰/۵	الف) مصرّحه (۰/۲۵) صفحه ۶۵ ب) مکنیه (۰/۲۵) صفحه ۷۲				۸
۰/۵	نسیم سحر (۰/۲۵) تشخیص (۰/۲۵) صفحه ۶۷				۹
۰/۲۵	دومین ایران (۰/۲۵) صفحه ۷۴				۱۰
۰/۵	الف) موی سر (۰/۲۵) ب) علاقه کلیّه (۰/۲۵) صفحه ۸۲				۱۱
۰/۵	فرار کردن - گریختن (یا هر پاسخ مناسب دیگر (۰/۵) صفحه ۸۸				۱۲
۰/۵	الف) مصوّت کوتاه - « کسره (۰/۲۵) ب) تتابع اضافات (۰/۲۵) صفحه ۹۳				۱۳
۰/۵	الف) گبر (۰/۲۵) ب) لاله (۰/۲۵) صفحه ۹۶				۱۴
۱/۵	الف) قربت (۰/۲۵) نعمت (۰/۲۵) سجع متوازی (۰/۲۵) صفحه ۹۹ ب) آید (۰/۲۵) نماید (۰/۲۵) سجع مطرف (۰/۲۵) صفحه ۹۹				۱۵
۱/۵	الف) موازنه (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازن و متوازی (۰/۵) صفحه ۱۰۷ ب) ترصیح (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازی (۰/۵) صفحه ۱۰۶				۱۶
۲	الف) خروش / خروس (۰/۲۵) جناس ناقص اختلافی در حرف آخر (۰/۲۵) صفحه ۱۱۵ ب) قدم / مقدم (۰/۲۵) جناس ناقص افزایشی در حرف اول (۰/۲۵) صفحه ۱۱۸ ج) می کنی / می کنی (۰/۲۵) جناس ناقص حرکتی (۰/۲۵) صفحه ۱۱۴ د) قلب / قلب (۰/۲۵) جناس تام (۰/۲۵) صفحه ۱۱۴				۱۷
«ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم»					

ساعت شروع : ۱۰ صبح		رشته : ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی
تاریخ امتحان ۱۳۹۶/۱۰/۳		سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور دردی ماه سال ۱۳۹۶	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
۱۸	الف) « طلعت / طلوع / طالع » (ذکر دو مورد کافی است) (۰/۵) ب) اشتقاق (۰/۲۵) ج) « ط، ل، ع » (۰/۲۵) صفحه ۱۲۳	۱	
۱۹	« گفتار، کردار، رفتار یا زبان، دست، پا » « ذکر دو مورد کافی است. » صفحه ۱۲۷	۰/۵	
۲۰	« تلمیح » (۰/۲۵) « اشاره دارد به معراج پیغمبر » (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر) صفحه ۱۲۸.	۰/۷۵	
۲۱	الف) مصرع دوم بخشی از آیه قرآن (۰/۵) صفحه ۱۳۴ ب) بیت دوم تضمینی از بیت یک شاعر (صائب) (۰/۵) صفحه ۱۳۲	۱	
۲۲	بین واژه های « پخته / خام » تضاد وجود دارد (۰/۵) صفحه ۱۳۶	۰/۵	
۲۳	الف) روشنی و چشیدن (۰/۲۵) ب) به دلیل آمیخته شدن یا ترکیب شدن حس بینایی و چشایی (۰/۵) صفحه ۱۴۳	۰/۷۵	
۲۴	پدایبی و پنهان (۰/۲۵) چیزی که آشکار باشد نمی تواند پنهان شود. (یا هر توضیح مشابه دیگر) (۰/۵) صفحه ۱۴۲	۰/۷۵	
۲۵	الف) بو (۰/۲۵) ب) نخستین معنای این واژه رایحه است در حالی که مقصود شاعر امید و آرزو می باشد (۰/۵) صفحه ۱۴۶	۰/۷۵	
۲۶	الف) آیت (۰/۲۵) ب) کشف (۰/۲۵) تفسیر (۰/۲۵) صفحه ۱۵۲	۰/۷۵	
۲۷	۱) اغراق (۰/۲۵) ۲) لف و نشر (۰/۲۵) ۳) تلمیح (۰/۲۵)	۰/۷۵	
۲۸	الف) لف و نشر مشوئش (۰/۲۵) ب) دست (۰/۲۵) صفحه ۱۵۶	۰/۵	
۲۹	الف) شاعر دلیل سیه رویی صبح نخستین را دروغگویی او می داند (۰/۵) ب) حسن تعلیل (۰/۲۵) صفحه ۱۶۲	۰/۷۵	
۳۰	چون وفایی از مردم ندیده است. (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۲۵) صفحه ۱۶۲	۰/۲۵	
	«همکار محترم خدا قوت»	۲۰	